

אחד מכל שני ילדים בישראל עבר התעללות

ח"כ אורלי לוי-אבקסיס

לרשויות אין מושג

המחקר שביצעו המרכז לחקר החברה באר-ניברסיטת חיפה, בשיתוף עם משרד החינוך, מעלה כי אחד מכל שני ילדים נפגע מאלימות כלשהי. יש בכך כדי להצביע על כך שמספר הילדים שהיו קורבן לאלימות או הונחה קשה לסוגיה מגיע לסדר גודל עצומים, כמעט כלתי נתפסים. גרוע מכך, לרשויות אין מושג על היקף התופעה. יש פערי עצום בין מספר הילדים נפגעי התעללות המדווחים לרשויות לבין מספר הילדים המעידים באופן ישיר כי נפגעו מהתעללות ופגיעה. אלה המדווחים לרשויות

מחקר חדש חושף נתונים מדאיגים: 50 אחוז מבני ה-12-16 חוו פגיעה מינית, פיזית או רגשית ■ מחצית ממקרי האלימות המינית התרחשו בתוך המשפחה ■ שליש מבני הנוער שהותקפו לא מדווחים על כך לאף גורם ■ עורכי המחקר: "בעיה לאומית בעלת ממדים של מגפה"

מאת אריק בנדר ורעות וילף

מחקר ראשון מסוגו שיוצג היום בוועד דה לזכויות הילד בבנסת חרשה: אחד מכל שני ילדים בישראל חווה על בשרו סוג של אלימות כלשהי. כ-17 אחוז מהילדים

(81.3 אחוז) ציינו הילדים כי הפוגע הינו גבר, זאת לעומת 18.2 אחוז מהילדים שציין כי נפגעו על ידי אישה, וכמעט מחצית מהפגיעות המיניות (46.5 אחוז) התרחשו בתוך המשפחה. בכ-21.7 אחוז מהמקרים הפוגע מינית היה הורה, סבא, דוד וכדומה.

לבנים יש סיכוי גבוה יותר לחוות פגיעה מינית ורגשית, ואילו בנות יחוו יותר פגיעות מיניות ואלימות במשפחה

המחקר שביצעו חוקרי המרכז לחקר המשפחה, נבדקו 1,274 ילדים, מעלה כי אחד מכל שני ילדים נפגע מאלימות כלשהי. יש בכך כדי להצביע על כך שמספר הילדים שהיו קורבן לאלימות או הונחה קשה לסוגיה מגיע לסדר גודל עצומים, כמעט בלתי נתפסים.

גרוע מכך, לרשויות אין מושג על היקף התופעה. יש פער עצום בין מספר הילדים הנפגעי התעללות המדווחים לרשויות לבין מספר הילדים המעורים באופן ישיר כי נפגעו מהתעללות ופגיעה. אלה המדווחים לרשויות מהווים כ-1.9 אחוזים מכלל הילדים בישראל, לעומת 48.5 אחוז שנפגעו בפועל. פער זה הוא פער שאין להכילו ואין להשלים עמו.

נתונים אלה חייבים לזעזע כל אדם, כל חברה, כל מצפון. זוהי זעקה אילמת של קורבנות חסרי ישע מפני גורמים חולניים בחברתנו. קורבנות אלה – כל אחד וכולם יחד –

עלינו להעלות את המודעות לסכנה האורבת לפתחנו בכל מקום. מפני שכנה זו אין מחסום, לא מעמדי, לא גיאוגרפי ולא עדתי

נושאים דלקת בנפשם לכל חייהם.

קורבן כזה רך וחסר מגן לא יהיה עוד אותו ילד שהיה. עולמו השתנה, פנימה הוא מפתח תחושות של פחדים, חשדנות, תלות או לסירוגין ואף רחף פסיכולוגי, גם בחלוף השנים, לנקמה. אל מול רצח הנפש הנורא הזה, מה אנו מצויים לעשות?

ראשית, עלינו להעלות את המודעות הכללית לסכנה האורבת לפתחנו בכל מקום. כפי שהתברר מהנתונים, מפני שכנה זו אין מחסום, לא מעמדי, לא גיאוגרפי ולא עדתי. שנית, עלינו לבנות תשתית בהובלת גוף ממלכתי – בשיתוף כל הגורמים המטפלים, הממסדיים וההתנדברי תיים, לשיתוף הן כמידע והן בקביעת הכלים האפקטיביים להתמודדות עם המצב החמור הזה.

כוחה וחוסנה של חברה נמדדים ביכולתה לזהות את תחלואיה ולא בניסיון להסתיר את מפגיעה.

בנפשנו הרבר ולא רק בנפשו הפצועה של הקורבן הצעיר.

הכתבת היא יו"ר הוועדה לזכויות הילד

"בעיה לאומית בעלת ממדים של מגפה"

מאת אריק בנדר ורעות וילך

מחקר ראשון מסוגו שיוצג היום בוועד דה לזכויות הילד בכנסת חושף: אחד מכל שני ילדים בישראל תווה על בשרו סוג של אלימות כלשהי. כ-17 אחוז מהילדים בארץ שחו התעללות עברו פגיעה מינית, כמחציתם בתוך המשפחה.

המחקר, שנערך בשנים תשע"ב ותשע"ג בקרב 8,239 ילדים יהודים ר"ע 2,274 ילדים ערבים, בני 12, 14 ו-16, על ידי המרכז לחקר החברה באוניברסיטת חיפה בראשות פרופסור צבי איזיקוביץ ופרופסור רחל לבי ויזל, בשיתוף עם משרד החינוך וכיוצא בזה ובמימון של חברת "טראינג" בראשות גיל מנדרוס, ניסה לבדוק ולאמוד את היקף התופעה של התעללות, ההונחה והפגיעה על צורותיה השונות בילדים יהודים וערבים בישראל.

הנתון המרהים ביותר העולה מהדוח הוא כי כמעט מחצית מהילדים (48.5 אחוז) ריחו חו שהם חוו סוג אחד או יותר של פגיעה. משמעות הדבר היא כי אחד מכל שני ילדים במגזר היהודי נפגע מאלימות כלשהי. במגזר הערבי שני ילדים מכל שלושה ילדים נפגעו מאלימות כלשהי. לרברי עורכי המחקר, "יש בכך כדי להצביע על כך שמספר הילדים שהיו קורבן לאלימות או הונחה קשה לסוגיה מגיע לסדר גודל עצומים, כמעט בלתי נתפסים".

27.8 אחוז מהילדים במחקר העירו כי היו נתונים לפגיעה רגשית, 17.6 אחוז לפגיעה מינית, 15.2 אחוז להונחה רגשית, 14.3 אחוז להונחה פיזית, 14.1 אחוז לפגיעה פיזית ו-8.6 אחוזים מהילדים נחשפו לאלימות במשפחה. כמחצית (46.5 אחוז) מהילדים שנפגעו מינית ציינו שהם נפגעו מינית יותר מפעם אחת, וכשני שלישים מהילדים (66.2 אחוז) ציינו כי הם נפגעו מינית יותר מפעם אחת במהלך השנה האחרונה. ברובן המכריע של הפגיעות המיניות

(81.3 אחוז) ציינו הילדים כי הפוגע הינו גבר, זאת לעומת 18.2 אחוז מהילדים שציינו כי נפגעו על ידי אישה, וכמעט מחצית מהפגיעות המיניות (46.5 אחוז) התרחשו בתוך המשפחה. בכך 21.7 אחוז מהמקרים הפוגע מינית היה הורה, סבא, דוד וכדומה. כ-7.5 אחוזים מהמקרים הפוגע הוא אח או אחות או הורה כיוולגי. למעלה מ-75 אחוז מהילדים השיבו כי האדם שפגע בהם מינית היה "מישהו מוכר".

14.1 אחוז מהילדים דיווחו כי הם נפגעו פיזית. ברוב המקרים (78.5 אחוז) הפוגע היה בן משפחה, ובמרבית המקרים (70.9 אחוז) שבהם ילדים נפגעו פיזית הפגיעה אירעה יותר מפעם אחת.

65.0 אחוז מהילדים נפגעו פיזית על ידי גבר, 26.3 אחוז נפגעו על ידי אישה, 8.7 אחוז נפגעו גם על ידי גבר וגם על ידי אישה.

מפילות ההתעללות בבנים ובבנות עולה כי לבנים יש סיכוי גבוה יותר להיפגע מפגיעות פיזיות ורגשיות, ולעומת זאת לבנות יש סיכוי גבוה יותר להיפגע מפגיעות מיניות ולהיות ערות לאלימות במשפחה.

מהממצאים עולה גם רק 68.2 אחוז מהילדים שניפגעו מינית חשפו את הפגיעה בהם בפני גורם כלשהו, לעומת 63.5 אחוז מהילדים שניפגעו פיזית. כמו כן, עלה כי ישנו פער עצום בין מספר הילדים נפגעי התעללות המדווחים לרשויות לבין מספר הילדים המעורים באופן ישיר כי נפגעו מהתעללות ופגיעה. כך בעוד שכנת 2012 רק 1.9 אחוז זים מכלל הילדים בישראל (48,992 ילדים) דיווחו לעובדים סוציאליים לחוק נוער על חשד להתעללות והונחה, לא פחות מ-48.5 אחוז מכלל הילדים דיווחו במסגרת המחקר כי נפגעו מהתעללות ופגיעה.

מרבית הילדים ציינו כי היו מעדיפים לרווח על פגיעה לאחר מהאחרים, 78 אחוז לאמא ו-60.6 אחוז לאבא, 50.1 אחוז לחברים. מנגד, הנכונות לרווח על הפגיעה

לבנים יש סיכוי גבוה יותר לחוות פגיעה פיזית ורגשית, ואילו בנות יחוו יותר פגיעות מיניות ואלימות במשפחה
צילום: שאטרסטוק

לאנשי מקצוע היתה נמוכה באופן משמעותי. כאשר נשאלו הילדים "למי לא היית מוכן בשום אופן לספר שנפגעת פגיעה כלשהי", ציינו הילדים אנשי מקצוע: עובדים סוציאליים (63.3 אחוז), רופא או אחות (55.5 אחוז) ומורה או יועצת (48.9 אחוז).

המחקר כחן גם את מצבם של הילדים הערבים לעומת עמיתיהם היהודים, וגילה כי בקרב המגזר הערבי, המצב מדאיג אף יותר: יותר משני שלישים מהילדים הערבים (67.7 אחוז) דיווחו שהם חוו סוג אחד או יותר של פגיעה. משמעות הדבר היא כי שניים מכל שלושה ילדים ערבים נפגע מאלימות כלשהי.

22.3 אחוז מהילדים הערבים דיווחו כי הם נפגעו מינית, 27.6 אחוז חוו פגיעה פיזית, 33.4 אחוז דיווחו כי חוו הונחה פיזית, 40.1 אחוז מהמשתתפים דיווחו על פגיעה רגשית, ו-22 אחוז דיווחו על הונחה רגשית.

עורכי המחקר מרגישים: "אין מדובר באוכלוסיית שוליים של ילדים המכונים ילדים בסיכון, אלא מדובר בעיה לאומית בעלת ממדים אפידמיים שמחייבת תמיכה סות חברתית-לאומית רחבה ולא התמודדות של גוף ספציפי זה או אחר".

"המחקר הזה הוא רעידת אדמה", אומר ד"ר קרמן. "מה שידענו על התעללות בילדים היה רק קצה הקרחון. הממצאים קטסטרופליים, בייחוד בתחום הפגיעות המיניות. זה משנה לחלוטין את כל הידע שלנו על התופעה. אנחנו חייבים להיערך אחרת".

« חשד להתעללות בציבור החרדי

מורה בישיבה בבני ברק חשוד בתקיפה מינית של עשרה מתלמידיו

צילום: יותם רונן, ואלה

המורה מבני ברק, אתמול

אתמול הובא המורה לבית משפט השלום בתל אביב, ומעצרו הוארך בארבעה ימים. במהלך הריון הוציא בית המשפט צו איסור פרסום על פרטי החקירה.

מאת ארי גלהר

מורה חרדי בן 43, תושב אשדוד, שלי-מד בתלמוד תורה בבני ברק, נעצר שלשום בחשוד שתקף מינית מעשרה תלמידים בני 8-16 בישיבה שבה לימד. החשוד קשר את עצמו למעשים המגונים ומעשי הסדום המיוז-הסיים לו.

במשטרת מרחב דן החליטו לעצור את המורה לאחר כמה תלונות שהגיעו מרשויות הרווחה בעיר. על פי התלונות, המורה ביצע מעשים מגונים ומעשי סדום בתלמידיו, בני 8-16. לפי החשד, המורה החרדי תקף מינית למעלה מעשרה ילדים.

בעקבות התלונות והעדויות הושעה החשוד מעבודתו לפני כמה ימים. לטענת המשטרה, החשוד קשר את עצמו במהלך חקירתו למעשים שמיוחסים לו.

22%

קרוב משפחה (הורים, סבים, אחים וכו')

זהות הפוגע בילדים שעברו התעללות מינית

8%

אח או אחות

8%

הורה

55%

בן/בת זוג (בהווה ובעבר) של הנפגע

9%

בן/בת זוג של אחד ההורים

34%

אדם זר

75%

אדם המוכר לנפגע (שכן או מישוהו מבית הספר)